

Motion for Election of Members— Committee of Private Members' Bills and Resolutions.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, I beg to move :

“That this Assembly do proceed to elect ten members to the Committee of Private Members' Bills and Resolutions in accordance with sub-rule (1) of Rule 267-A of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly”.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That this Assembly do proceed to elect ten members to the Committee of Private Members' Bills and Resolutions in accordance with sub-rule (1) of Rule 267-A of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The calendar of events for the election is being circulated separately.

Motion for Election of Members— House Committee.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, I beg to move :

“That this Assembly do proceed to elect eight members to the House Committee in accordance with sub-rule (2) of Rule 332 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.”

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That this Assembly do proceed to elect eight members to the House Committee in accordance with sub-rule (2) of Rule 332 of the Rules of Procedure & Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The calendar of events for the election is being circulated separately.

Member's Representations

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, before we enter upon the next item of business of the day, I would like to know what has happened to the notice that we had given under Rule 309 (2) regarding the suspension of the Hon'ble Member Sri S. Gopala Gowda.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble member wanted to raise any matter other than that which is included in the agenda for the day, he should have come to me and told me about it. Anyway, I may tell him that the reply is already issued.

BUDGET ESTIMATES FOR 1962-63— GENERAL DISCUSSION

(Debate continued)

Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, a deficit budget has been placed before this House a few months back and we are asked to debate on it. I am constrained to say that this is one of the shabbiest of budgets that has been ever presented to this House. I say it is shabby because when one glances at the budget speech of the Finance Minister it looks as if it is a pool of figures supplied by the various departments. Any Budget will have to contain an economic survey of the State of Mysore, but unfortunately the budget speech as it was read before this House does not contain an economic survey of the State of Mysore. The Budget is just like a departmental report. It has got so many figures which can confuse a legislator. When the Finance Minister at the Centre presents the budget, he catalogues the physical targets achieved and he also mentions the financial targets. But unfortunately the Budget as presented to this House does not contain the physical targets that have been achieved. We are in a very critical stage. The Five-Year Plans have been and are being executed since the past 11 years and today many of us are not aware as to what progress the Government has made in the various fields of development. The

sole aim of any planning is to increase production. It was the late *Bharatratna* Visvesvaraya who proclaimed 'either we produced or we perish'. He said that in the twenties. What was good in 1920s is certainly good today also. Now, Sir, the budget and the working of various Departments of the Government of Mysore show that sufficient progress has not been made. For example, I quote foodgrains production. The production of rice in 1958-59 was under the index No. 166.1. In 1960-61, the production fell and the index number supplied to us is 153. Again, for ragi, in 1958-59, the index number stood at 238.7 and in 1960-61 at 217.1. The question is why are we planning? Are we planning for the prosperity of this country? Are we planning for increased production so that as a result of all round progress of the State could be achieved? But after executing these plans for ten years or eleven years, if the Government were to report to this House that the food production is showing a downward trend, naturally I am afraid there is something drastically wrong in the way in which these plan targets are being executed or administered. So also, non-food crops which stood at 174.27 in 1957-58 have come down to 101.6 in 1961-62. This raises a very genuine doubt in all of us whether the Government has successfully implemented the various plan targets. The community development projects have been started with great fanfare. New blocks are sanctioned every year. The sole aim of starting this community development scheme and the national extension service scheme is to cultivate land intensively and to achieve diversified area development. The instances I have quoted, Sir, only go to show that even these projects—community development projects and the national extension service schemes—have been a big failure in the State. Would it not be profitable for the Government to conduct a survey so as to assess the real situation today? Would it not be profitable for the entire House if the Government were to have certain evaluation committees which would go

into the question of whether these physical targets have been achieved? No doubt most of the financial targets are achieved but when physical targets are not achieved, there is no point in just giving out a report that certain financial targets are achieved. So, Sir, when the Finance Minister replies to the Budget debate in this House, he will certainly make it a point to answer how this particular point could be met, how best this House could assess the situation. In the Central Government, we are told that certain evaluation committees are appointed and they go into this question.

Secondly, my subject which is so very dear to my heart and dear to the hearts of many Members of this House is this problem of education in this country. It has been the lot of the Members on this side of the House to always plead the cause of the under-privileged and the underdog. Again, Sir, it is the privilege of the Opposition in this House which has time and again fought for the cause of the underdog. It is the question of re-employing the lecturers whose services were terminated a couple of months back. I have raised this matter repeatedly on the floor of this House. There is a Committee of Assurances. The Committee has not been elected by this House. Hence the Committee has not been functioning. The previous Chief Minister when I raised this question last time was pleased to assure this House that their services would be regularised and all the one hundred & eleven (that is a very odd number) temporary lecturers would be re-appointed on the very first day when the colleges reopened. Let us examine the situation today. Today, we are told and the Hon'ble Minister for Education made a very detailed statement in this House only the other day that all the one hundred & eleven temporary lecturers would not be recruited or would not be appointed as temporary lecturers but they would be appointed as tutors and demonstrators.

Sri B. D. JATTI (Minister for Finance).—A slight modification, Sir. Today I am told that all the lecturers who were aggrieved have

(SRI B. D. JATTI)

agreed to be designated as assistant lecturers and the whole question is settled.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—Instead of demonstrators and tutors you called them assistant lecturers with a big name.

Sri S. M. KRISHNA.—It is the fashion of the Government to change orders every twenty four hours. It is not a very meritorious fashion. I hope this would not happen again because only day before yesterday the Education Minister was very adamant & was very firm in his tone when he said that they would not be appointed as lecturers but today we are given to understand that they will be designated as assistant lecturers. We have to have more information on this question of appointment of assistant lecturers, what are the emoluments of the assistant lecturers, will they be started on Rs. 130 or Rs. 150 or Rs. 250 a month? Those things have got to be worked out. The fact they were raw and inexperienced may not be correct. I believe all of them have put in one year, some of them have put in five to six years of service; some of them have even put in eight years of service. So, there should not be any trouble. The Government should not stand on question of prestige because nobody's prestige is involved because the Government can change orders frequently. Anyway if it satisfies one hundred & eleven of them and they will go back as assistant lecturers, I for myself have no objection. But still, I contend that the Government should have been generous specially with the lecturers. They give to this nation, the makers of to-morrow's India and to-morrow's Mysore. So, it behoves the honour of any Government and honour of this House also that we should treat them with respect. Just because the Director of Collegiate Education was drawing a salary of Rs. 75 when he entered into Government service it does not mean that the lecturers of today should not draw Rs. 130 or Rs. 150. The cost of living has gone up more than five times whereas the increase in salary has gone up only

by three times. In your Rama Rajya which you have been establishing for the past fifteen years, just look at the food prices! It has reached the moon. Again you say there should be austerity; there should be simplicity and we should economise. You have raised the fees in colleges by 44 per cent. The forcible argument advanced by the Government is that in the neighbouring provinces the fees are high and naturally we have to catch up with the neighbouring Governments. Whenever it is convenient, you try to catch up with the neighbouring Governments but when it is not convenient you just keep your eyes closed, and plug your ears. For example this ministerial expansion has been going on like Hanumantha's tail. Nobody knows where it is going to stop. When it comes to a question of raising tuition fees, you say, "well in neighbouring provinces' tuition fees are so much and we will have to catch up with them" Worthy examples must always be emulated and we, the members of the Opposition; will always be behind the Government in enforcing austerity measures. We have been making constructive criticisms. But they fall on deaf ears of the Government. The Government ought to be a little more cautious and ought to live up to its expectations.

The third general election has very recently taken place and it is the misfortune of this country that the Congress has come back to power again. Yesterday the Hon'ble Chief Minister was pleased to say that for another ten to fifteen years the Congress would remain. My hon'ble friend Sri Andanappa said that Sri S. Nijalingappa should continue for another ten or fifteen years as Chief Minister. No Government is permanent in this country. Today we are on this side and you are on that side. To-morrow we may exchange the seats.

Sri B. D. JATTI.—We are in a democracy.

Sri S. M. KRISHNA.—It shall happen. In 1967 failing which certainly it will be so in 1972.

Sri B. D. JATTI.—You are a young man and you will have a chance. *(Laughter).*

Sri S. M. KRISHNA.—Thank you. This question of establishing good conventions should always be kept in mind. Let us, for example, take the simple project Bolare project in Maddur Taluk. It pains very much to hear that the project which helps thousands of ryots in that part of the District is proposed to be dropped. It was sanctioned in the month of January 1962. The then Public Works Minister was very enthusiastic about that project. When I asked a question the Government had stated that the project was sanctioned, and not tenders were called for and today they say that it is given up, the reason being that it is in the non-planned section. Any person with an average intelligence can understand the motive behind that. How can a project which was found feasible in January 1962 will not be feasible in July 1962?

What is the motive behind this abrupt change? I am forced to ask, through you, Sir, what is the motive behind this move? There is certainly a political motive behind this; vindictiveness behind this. If this project is not going to be sanctioned, people are not going to die; they will survive. It is to pull you down from past scandal that a project which was feasible in January is not found feasible in July just because that constituency elects an opposition member to this Assembly. There can be no other reason. I say it with emotion because the people had high hopes and they will be disillusioned. It is all so because of a single individual of the State; just because he happens to hold top ranking place in the Congress organisation. I appeal to the good sense of the Government; I appeal in the name of humanity that you will have to live up to your expectations and promises. I hope that my friends on the other side will come up to the expectations and do what is good. That is about the Bolare project.

I have said about education. I very sincerely make an appeal to the Government that the enhancement of fees in

various colleges hits very badly the poor people. The Government would do well to reconsider their decision. I am sure, there will be considerable agitation by the students and the parents who are primarily to bear the enhancement.

I have got a word to say about the working of the National Extension Services and the package plan in Mandya district. We, the members who represent Mandya District are very thankful to the Government of Mysore for introducing a new scheme which is unique. If the citizens of Mandya and the administrators of that district can get together so that they can implement this package programme successfully, it will go a very long way in helping to solve the problem of food production in this country. We are still adopting the age old methods of cultivation and the malady of Indian agriculture is that the agriculturists do not take to new methods of agriculture. This package programme has got to be implemented and the Government has got to be very cautious in implementing this programme. I know recently an officer who was trained in U.S.A. and who was specially deputed to Tanjore to study how this package programme is working, and who was in charge of this work in Mandya District has been all on a sudden transferred and posted to some place in Bangalore. I fail to understand what was the compelling reason to change him. He is a young man with drive; a person of integrity and he knows the programme. He was specially deputed to Tanjore to study the programme. Today if we were to have another officer, just think of the expenses we would have to incur. That officer will have to be deputed and he will have to come back to Mandya and then execute the plan. All that could be avoided if we have that officer who successfully initiated this package programme in the district. It is true that officers quarrel about promotions, transfers, about houses, etc. There is nothing new about it. But for another man's guilt, the right thinking person should not be punished as a consequence of which the whole plan suffers.

About the National Extension Services, there is much to be said. It has not been a boon to the country. Of course as my friend Sri Lakkappa mentioned it can be called as a Note Eating Scheme.

I am inclined to agree with him. All that we see in the rural areas is jeeps moving here and there. No productive work is done and nothing beneficial has so far been done under this scheme. One of the important problems is the problem of water supply. Every village should have sufficient water. But in many villages, there is actually water scarcity. If a villager approaches the N.E.S. Officer or the Block Development Officer, he directs him to the President of the Taluk Board. If the President is approached, he will have political colours and to that extent the common man suffers.

So, I want the Government of Mysore to take up this scheme of providing water in the rural areas and digging up new wells. Directly, it should be the responsibility of the Government. It should not be delegated to any authority other than the Government. This is a very humble suggestion and it needs action.

2-30 P.M.

Lastly, I would only hope that this Cabinet which is making a beginning does well. All that I am interested and all that we are interested in is that it should make an auspicious beginning. The State of ours should have a stable Government. It is not the wish of anybody on this side of the House that the Government should not be stable. We want a stable Government as much as anyone of you wants a stable Government. Because, then only we could assert, and we could move forward. We are in the sixties. There is so much to be done. We are lagging behind and time is running out. We wish all God-speed to this Government so that they could be just in their administration, fair not only to their friends who are sailing along with them, but also to worthy opponents like us, Sir. Thank you.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈಗ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ಆಯವ್ಯಯ

ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪೈಕಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೭೦ ಜನ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವಂತಹ ಜನಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ 30 ರಷ್ಟು ಜನ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗ, ನೌಕರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಗಳು ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ 30ರಷ್ಟು ಜನರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೂರಕ್ಕೆ ೭೦ ರಷ್ಟು ಜನಗಳ ಏಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವು 100ಕ್ಕೆ 30 ರಷ್ಟು ಏಂದರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವಂಥ ಜನರ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರ ಪ್ರಕಟಣೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕೆಳಗಡೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯಗುರಿ ಏನೆಂದರೆ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವಂತ ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದೇ ಇದೇ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಮುಖ್ಯಗುರಿ ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೆಗ್ಗುರಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾನೂನು ಕೂಡ ಈ ಹೆಗ್ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಪೋಷಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಹೆಗ್ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಗ್ಗುರಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಿತ್ರರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲವು ಕನಸಿನ ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ಮಿತ್ರರು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪುಟವಾದ ಕಾರಣಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಜೀವನ

ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ನಂಬದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಆರೋಪ ಏನಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಡಚಣೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಮತ್ತು ಜನರು ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದನೆಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದ ಅಭಾವ ಬಹಳ ಇದೆ. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಮೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎರಡು ಸಾವಿರ; ಎರಡು ಸಾವಿರ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಹೀಗೆ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರವನ್ನು ಏನು ವುದು ಎಷ್ಟಿದೆ, ಅದು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಇತ್ತೋ ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಅದು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ೪೦-೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ, ಮುತ್ತಜ್ಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರವು ಎಷ್ಟಿತ್ತೋ ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಮನೆಗೆ 3 ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ, ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲವನ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ 4-5 ರಷ್ಟು ಜಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ದನ ಕರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟು ಮೇವು, ಕಾಳು, ಕಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚಲಕ್ಕೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಜಾಗ ಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಭೂರಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಠಿಣ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಪೋಕ, ಪ್ರೇಮ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗುಂಟೆ ಜಮೀಗೆ ಅದರ ಬೆಲೆಯು 10 ರಷ್ಟುಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಕುಂಟೆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಮ್ಮತ್ತು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನೀವು ನಂಬಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಷ್ಟು ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸ್ಟೋರ್ ಯಾರ್ಡಿಗೆ ೪೦-೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಜಮೀನ್ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದವರು ಎಂಟು ಹತ್ತು ಜನರ ಗುಂಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಜಮೀನು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಜಮೀನು ಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಅಕ್ವೈರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾಮೂಲದಾದರ

ಕಚೇರಿ, ಅನಿಸ್ಟಂಟ್ ಕಮೀಷನರ ಕಚೇರಿ, ಕರೆ ಕ್ಲರವರ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಹೋಗಿ ಫುನಿ ಹತ್ತಾರುಸಾರಿ ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದರೊಳಗೆ 8-10 ವರ್ಷ ಕಳೆದು 20 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ವೇಳೆ, ಹರಣ, ಹಣ ಹರಣ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಊರೊಳಗೆ ದೈವಪ್ರಕರಣ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮಾಂತರವು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವವನಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪಾಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮನೆತನದವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ದಿನಂಪ್ರತಿ ಲಠಾಯಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ದಿನಂಪ್ರತಿ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನ್ಯಾಯ ನಡೆಯದಿದ್ದರೂ Cold war ಅಂತೂ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ; ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೋಗಿ ಇದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಅವನಿಗೆ ಉಪಚಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ಸಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಈ ಕನಿಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ expedite ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅನ್ವತಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ನಮೂನೆಯ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಉತ್ತರದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಿಡಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಂಥ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ, ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಇದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್‌ಗೆ ಸ್ಥಾನ ಇದೆ. ಸಿಟಿ ಇಂಫ್ರೋವ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣದ ಸಹಾಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದು ಉಂಟು. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನತೆಯ ಒತ್ತಡ ಇದೆ ಎಂದು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲ ಜಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ, ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ, ಪ್ಲಾಟ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯವುಂಟು. ನೀವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮೆಂಬರಾಗಿ, ಎಂ. ಎಲ್. ಎ ಗಳಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗುತ್ತೀರಿ, ಪಟ್ಟಣದವರೇ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತೀರಿ ನಿಮಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿವೆ ಅಥವಾ ತನ್ನ ತಲೆ ಒಳಗೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಇಂಫ್ರೋವ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಹಳ್ಳಿ ಜನರ ಜಾಗೆಯ ನಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಬೋರ್ಡ್ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಗಬೇಕು? ಅವರ ಒಕ್ಕಲು ತನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಗಬೇಕು, ಅವರ ಬಣವೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ವೆಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದಷ್ಟು ಸ್ಥಾನ ದೊರಕಿಸುವುದು ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತೇವೆ ಅದರಕಡೆಗೆ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವ ರೀತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಸರ್ವೇಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ವಾದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸರಳವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ಷರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದಷ್ಟು ಪ್ಲಾಟ್ ಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸುವಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅತಿಶಯ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ, ಇತ್ತ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೊಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾನು ನೀರು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬಾಟ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬಾಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಅವೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಆರು ತಿಂಗಳು ನೀರೇ ಇಲ್ಲದೆ ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಮೈಲಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವನೀರನ್ನು ಹೊತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅಂಥಾ ಅನೇಕ ಊರುಗಳು ಉಂಟು, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೀಡಾಗಲೀ, ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗಳ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ. ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಇರುವ ಅದಾಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೆಚ್ಚ, ಆರೋಗ್ಯದ ಬಾಗಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚ, ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವೆಚ್ಚ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಎಲ್ಲೆಂದೆ ತರಬೇಕು? ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕಾದರೆ 30-40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಸಿಹಿನೀರಿನ ಬಾವಿ, 100 ಪುಣಗಳವರೆಗೆ ಅಗಿದರೂ ಸಹ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕಾರವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥಾ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವ ಕರವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಾನೀಕರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂಥ ಕರವನ್ನು ಅವರ ಉಪಯೋಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಡದೇ ಅದರ ಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ನ್ಯಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿ ಜನರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸೂಪರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಥವಾ ಸರ್ಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಹಳ್ಳಿ ಜನರು ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರದಂಥವರು, ಬಾಯಿ ಇಲ್ಲದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತೇವೆ, ಅದೇ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಇದ್ದಂಥ ಮನೆ ಮಾಲೀಕರಮೇಲೆ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಏಕೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

Sri B. D. JATTI.—If that is the suggestion of the Hon'ble Member we are prepared to do it in this session itself.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಅತಿಶಯ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಕ ವಿನಂತಿ ಏನೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂಥ ಸೆನ್ನು ಕರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೈಯನ್ನು ರೋಕರ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯಿ ರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹುರುಪು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪುನಃ ನಾನು ಏನೆಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಏನೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಕಂದಾಯ ಸರ್ಚಾರ್ಜ್ ಮೊದಲಾದ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ರೋಕರ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಹಣದ ಅಧಾರ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನೆಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪುನಃ ಒಂದು ಮಾತು. ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ: ಈಗ ಜಮೀನುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಚಾರ್ಜ್ ಅಥವಾ ಸೂಪರ್ ಚಾರ್ಜ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಾಕುತ್ತೀರೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥಾ ಹಳ್ಳಿ ಜನರ ಅಪವಾದವನ್ನು ತಾವು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ಸ್ಥಾನೀಕರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕರ ಹೇರುತ್ತೀರೋ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮನೆಯ ಮಾಲೀಕರ ಮೇಲೂ ಶೇಕಡ 5 ರಂತೆ ಆದರೂ ಕರ ಹೇರಿ.

ಅದುದರಿಂದ ಪುನಃ ಹಳ್ಳಿಗರ ಮೇಲೆ ಕರ ಹೇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಕಾರುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಕರ ಹಾಕಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. 200 ರೂಪಾಯಿ ಇರುವುದನ್ನು ನಾಲ್ಕುನೂರು ಐದನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದರೆ ಇದರಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 60-70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾರು ಮಾಲೀಕರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೊಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಿರುವ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ಜನರಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ತರುವ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. Socialistic pattern of society ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿರುವ ತೆರಿಗೆ, ಇದರಲ್ಲಿ direct taxes ಮತ್ತು indirect taxes, ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದುದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ನೂರು ನೂರೈವತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಸಾಲ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ತೆರಿಗೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಸಾಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಏರುತ್ತಿರುವ ಬೆರೆಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವ ವ್ಯಾಸಾರಸ್ಸು ನಾಗಲೀ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಎರೆಯ ಅಂಗಡಿಯವನಾಗಲೀ ಹೀಗೆ ವ್ಯವಹಾರ

ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸಾಲದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾಗುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ, ಸಾಲ ತರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಸಂದೇಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಅಲ್ಲದ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಅಧಾಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪಡೆಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬದಲು ನಮ್ಮಿಂದ 6.75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದೇ ಮದರಾಸು, ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಪಡೆದಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಫಿ, ಟೀ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ foreign exchange ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಿಮೆಂಟ್, ಸಕ್ಕರೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೇಲಣ ದೂಟೆಯಿಂದ ನಮಗೆಷ್ಟು ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಬೀರಿ ಅವರಿಂದ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪ್ಪಾಧಾರಕವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ನೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. 'ಹುಕುಂ ಬಮೋಜೀಬ್' ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಚಿನ್ನದಗಣಿಯಿಂದ International Monetary Fundಗೆ ಕೊಡಲು foreign exchange ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹೈಡ್ರೋ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ನಮಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದುದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯೇ ಸಾಕು. ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಅಂಕಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹದಿನಾರು ಟನ್ ಇದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಬ್ಬು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಬ್ಬಿನಷ್ಟು ರುಚಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ ಚಾಚುಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಚಿನ್ನದಗಣಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು International Monetary Fund ಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಾನ್ಯನದನ್ನಲು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಚಿನ್ನದಗಣಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನದಗಣಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಚೋತಿ.—ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಿತ್ರರು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಲ ಬೀಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಿಮಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಎಂದ ಮೇಲೆ, ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಹಾಗಾಯಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಜೈತ್ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಚುನಾಯನಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಚುನಾವಣೆಯಾಗಬಹುದು, ನಾವೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಂಡಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಇದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರವಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಗೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೊಡದೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1945 ರಲ್ಲಿ ಆದ ತುಂಗಭದ್ರಾಯೋಜನೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ದೀಪಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದು, ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರದೇಶದವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಯಾವುದೋ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬೇರೇ ಕಡೆ ಮೇಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕದವರಿಗೆ ಸೇಕಂಡಾ ವಾರು ಎಷ್ಟು ಸಿಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕದವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನರೆಗೂ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಕೆಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಎಕ್ಸೆಂಡ್ವೀಕರಣಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಆ ಇರಾಖೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಎಗ್ಗಿಕ್ಕೂಟವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಖಾಯಿರೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise to meet again after half an hour.

The House adjourned for recess at Three of the Clock and re-assemble at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair]

MR. SPEAKER.—Before the Hon'ble Member begins, I would like to know how many more Members are desirous of participating in the debate?

(A number of Members stood up)

MR. SPEAKER.—According to the schedule, the general debate should be over today excluding the reply which is filed for tomorrow. As there are so many Hon'ble Members, how is it possible for me to comply with the request of as many members as possible unless it be on two accounts? One is to reduce the time limit from 20 to 15 minutes because everybody will have the satisfaction of having participated in the debate.

SRI V. M. DEO (Gubbi).—On the first day business was not transacted. So the discussion may be extended by a day.

MR. SPEAKER.—I am happy that a suggestion is also made. Then it will eat into the days allotted for Demands. If the House agrees with that suggestion, I have no objection.

SRI B. D. JATTI.—The total period may be kept intact. If they want one day more for general discussion tomorrow, that may be adjusted.

SRI S. M. KRISHNA.—The debate may go on for the whole of tomorrow and then on Monday the Ministers can reply. The time-limit of 20 minutes, as you suggested, may be reduced to 15 minutes so that more members may participate.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಪ್ಪರೇಗೌಡ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಇನ್ನು ಒಂದು ದಿವಸ ವಿಸ್ತರಿಸಿಡ್ ಮಾಡಿ.

MR. SPEAKER.—Hon'ble Members must also know that we are sitting half an hour extra every day. I will do like this. I will try to give the whole of tomorrow for general discussion and Monday for Ministers' reply.

A MEMBER.—Are we having a morning session tomorrow?

MR. SPEAKER.—The convention all along has been that in order that members may have a week end, we will have a morning session on Saturday. Anyhow I have told the House that the discussion may go on for the whole of tomorrow and reply should begin on Tuesday. I want as many Ministers as

possible to participate. Besides the Finance Minister, I would like to have many more Ministers to participate, so that I may have the benefit and the House may have the benefit of their replies.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ.—ಜನರ ಅಧಿ ನಿಷ್ಕೇಷವೆಲ್ಲಾ ಫೇವರಿಂಗ್, ರೆಡ್ ಟೇಬಿಲಿಟಿ, ಕ್ಯಾನ್ಸಿಲಿಂಗ್ ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಒಬ್ಬ ಬಹಳ ವಯಸ್ಸಾದ ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯಾಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಯಿಲೆ. ಅವರಿಗೆ ರಜಾ ಬೇಡಿದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕಾರಣ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಬ್ಯಾಡ್ ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಎಂಬುದು. ಈ ರೀತಿ ಜಾತಿ ಮತಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯೇ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಿದೆ, ಕ್ಯಾನ್ಸಿಲಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಆಗಬೇಕು, ನೋಟೀಯಲಿಸ್ಸಿಡ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸೊಸೈಟಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಕೆ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ರೊಬ್ಬರು ಏಜ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋದ ಬುಧವಾರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಈ ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂಬತ್ತು ದಿವಸ ಗೃಹದರೂ ಇನ್ನೂ ಏಜ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಡ್‌ಜಿಗೆ ಸೇರಲು ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಏಜ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ.

SRI B. D. JATTI.—He has been able to get the certificate.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ.—ಎಷ್ಟೋ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಒಂದು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಮೂರ್ಮಾಲ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಜವಾಬುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೊಸ ಆಕ್ಟ್ ಬರಬೇಕು. ಅಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎನ್ಜಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಅದು ಮುಂಜೂರಾಗಿ ಬರಬೇಕು ; ಅದು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆರೆ ವಿರುತ್ತದೆ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾ ವಣಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

ಬಸ್ಸುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮಂದಿನೋಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಖರೀದಿಮಾಡುವಾಗ ಕಮಿಷನ್ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬ್ರೇಕ್ ವಗೈರೆ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಬಡ ದೈವರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು; ಮತ್ತು ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಮುಂತಾದ್ದು ನಿಧಾನವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ನೌಕರರಿಗೆ, ಮೊದಲ ನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಗುಮಾಸ್ತರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧೀನರುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಜನ ಈ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದವರು ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಅಫೀಸರಾಗಿದ್ದವರು ಇಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೂಡಿದವರ 120 ಜನರು ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಮನ್‌ಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ನಾನೇನೋ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಮತದವನಾಗಿ Universal Brotherhood ನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವವನಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ನಾಲ್ಕು-ನಾಲ್ಕು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದ್ದಿರಬಹುದು. ಅವರ ಪರವಾಗಿಯೇ ನಾನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೇಳುವುದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಇಷ್ಟೆ, ತಾವು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು neglect ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲೂ ಈ ಭಾಗ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಗತಿಯೇನಾಗಿತ್ತೋ ಈಗಲೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೇ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಡವೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಜನರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೊಂದು movementನೇ ಪುರಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†Sri M. Y. GHORPADE (Sandur).—Mr. Speaker, I must plainly say that in the last few months no authoritative statement from this Government has surprised me more than the statement made by a responsible member of this Government stating that he had stated before the Planning Commission that the capacity of Mysore to raise taxation would have to be reduced from Rs. 42 crores to Rs. 26 crores. I personally feel that this is a very alarming statement and I have been trying my best by putting several supplementaries, to extract clear reaction from the Government as to whether they are going to

have taxation for Rs. 42 crores or reduce it to Rs. 26 crores, because I am aware that the Hon'ble Finance Minister, more than anybody else in this House, would be aware of the implications of this. We all know that when he was the Chief Minister, he did a lot to increase the size of the Plan from Rs. 220 crores to Rs. 250 crores and this was possible only by giving a solemn assurance on behalf of the Government to the Planning Commission that he would be prepared to raise taxation from Rs. 26 crores to Rs. 40 crores. It is on the specific understanding that the size of the plan for Mysore was increased from Rs. 220 Crores to Rs. 250 crores. It goes without saying that if this is now reduced to Rs. 26 crores, then the plan of Mysore would be reduced by Rs. 30 crores. The Hon'ble Chief Minister clarified while replying to the supplementary.....

Sri B. D. JATTI.—I could not catch the point. I want to state that the Government of Mysore has no intention of reducing the level of taxation.

Sri M. Y. GHORPADE.—If it is so, I take back.

The next point I wish to say is that two Thirds of Central grants that the Government gets is towards the committed expenditure, for schemes included in the first and second plans. That means only one third of the grant can be allotted for the new schemes. Therefore, I am very happy that the Hon'ble Finance Minister has made a clear statement that there is no intention of reducing the plan. Otherwise, the fate of Mysore would have been that not a single new scheme could be taken up under the Plan. There is another point on which I would like to have a clear statement from the Hon'ble Finance Minister. It is stated that the Budget for 1962-63 will be 53 crores—it was forty-two crores and raised to fifty-three crores. I hope that this level will be maintained. A clear statement is also necessary. In their recommendations of the Third Finance Commission, it is significant to note that they do not refer to loans and grants under Art. 182, —allotments under Central Road Fund or capital

(SRI M. Y. GHORPADE)

grants. These are three major sources of Central assistances. The Third Finance Commission makes no reference to capital grants. We would like very much to know what steps the Mysore Government has taken to see that Mysore gets justice and sufficient aid under these heads which do not come within the purview of the Third Finance Commission.

It is also significant to note that the Central assistance to several States varies from 40% to 80%. In some States it is 40%. It is pointed out in this House that so far as Mysore is concerned, it is 50 per cent for the last two plans. I would like to know what steps the Government have taken to understand the logic of variation in the percentage of Central assistance to different States. That is very important because the Chief Minister himself some time earlier said that time had come when it was almost impossible even to pay interest on public debt of Rs. 20 crores. It is a matter of utmost importance and therefore I wish the Hon'ble Minister makes a very lengthy and specific statement as to how he is going to meet these things.

There is another specific question. The overall deficit in Mysore in 1961-62 was of the order of Rs. 13 crores; three crores was met by running down cash balances and ten crores by the sale of securities. I would like to know what is the overall deficit this year. If you intend to include the sale of securities on the revenue side of your budget, basically, that is a wrong thing. After all, the sale of security is not revenue. So, I would like the Hon'ble Finance Minister to tell us the true deficit by not including sale of security and negative cash balance on the revenue account, because that would reflect a true deficit we have to face and not the figures mentioned in the Budget.

There is another point. Central projects is a very crucial aspect of planning. We ought to know that certain big projects which are of really zonal significance, if not of national significance, take a big chunk out of State Planning. To give a concrete instance, only recently, the Andhra

Chief Minister referred to the Nagarjunasagar Project and called it a white elephant. He said that if it was allowed to continue as an Andhra State plan, then the capacity of that State to spend on welfare activities would be extremely little. This is a very important thing. May be the Finance Minister may not like me to refer to certain schemes in our State as white elephants. I will refer to them as Iravathas. How many such Iravathas are there in the Mysore Plan? How many such Iravathas, by your ingenuity, have you transferred to the broad shoulders of the Planning Commission and the Centre? This is a very interesting point. I am sure, efforts would be made by all State Governments to arrive at certain principles. If certain big irrigation projects and electricity projects, which by their inherent nature are not State projects, go into action, the actual utilisation of benefits has to be shared by several States. Such projects are of zonal significance and automatically ought to be financed by the Central Government and they should not be burden on the State Government. This is a matter of policy. If this is not done, one or two projects in the State Plan distort the whole picture. It is not sufficient to consider resources to finance a plan of zonal significance in this context. I feel time has come to expand the power of the zonal councils. Such big projects of inter-state significance must be dealt with by the Zonal Council. A time will surely come when the Constitution will have to be amended and statutory powers given to the zonal councils to deal with such projects. I will give one or two relevant examples. The Singareni Collieries are in Andhra. I understand that the Andhra Government is going to put up a coke oven plant. For the development of the Mysore Iron and Steel Works, there is no chance of getting coke. For putting up of a coke oven at Singareni, crores are going to be spent. I do not see why our Government should not make a request to the Andhra Government to expand the coke plant so that the needs of Mysore could also be satisfied. That is what I mean by zonal planning.

If this is not done today, may be, the Iron and Steel development in the State will be retarded for another 25 years. I am making a specific proposal that they should immediately write to the Andhra Government that the proposed Coke Oven plant in Andhra should also take into account the coke needs of the Mysore State.

I would also like to know what happened to a humble suggestion made by me last time. I said in this House that a Planning Commission at State level should be set up. As a matter of fact, the Central Planning Commission was also of the same opinion. Even when it was discussed in the Planning Advisory Board, they also made a policy statement that all State Governments should set up State Planning Boards for better co-ordination and control. As a result of this, the U. P. Government has set up such a thing. I would like to know the intention of the Mysore Government, whether they are also thinking of setting up such a Planning Board to function like a control room for co-ordination, for keeping close watch, evaluation, making quarterly reports to the Cabinet as to what is happening to the finances of the State and also for maintaining close and effective liaison between the State Planners and the Planning Commission. I would very much appreciate if the Hon'ble Finance Minister deals with this point when he replies.

Another point which is a matter of high policy is that the time has come when the State Governments should urge the Planning Commission to evolve certain principles of norm for broad uniformity in State taxation. After all, the sources of taxation are well known. They should assess the taxable capacity from different sources in different States, the norms by which it is possible for them to say that the taxable capacity from these sources is so much. It is only then, Sir, that the taxable capacity of one State and another State becomes comparable. This is very essential. Unless the taxable capacity of different States from different sources of revenue are made comparable, it is impossible to ensure the quota so far as Central

grants are concerned. This is the basic position. I do not see why the Planning Commission should not evolve such norms and say that this is the taxable capacity from different sources in different States. Once that is done, they can tell each State 'this is your taxable capacity; this is your share of the plan and therefore this is the grant and this is the size of the plan'. Otherwise, I humbly submit that the assessment of the plan will remain unscientific. It will be the result of relative importance and pulls of different Chief Ministers in this country, which is far from scientific.

Next, I would like to refer to the presentation of the Budget. The Budget format, I am sure, can be made up to date. It is the Budget format which really reflects the problems of a Welfare State under the capital and revenue account, plan and non-plan expenditure, so on and so forth. If the Budget format is modified suitably, this can be reflected more clearly and in a simple form. I am sure, it is not an exaggeration, if I say, that 99 per cent of us in the House find it extremely difficult to reconcile the Budget figures in the different books printed by Government and given to us. After all, the present Budget format was not designed to bring out proper emphasis on the present day activities. Therefore, I urge the Government to formulate an expert committee to go into this question of Budget format to make it absolutely modern and suitable to reflect our profound aspirations.

The next point I would like to mention is about Land Reforms. I request the Government to set up a body to assess or study the effect of land reforms in different areas. Let them choose certain areas and see what has happened so far as the lives of the people are concerned. It is not enough to pass land reforms. You must know how it is working in different areas. It is important. Unless suitable evaluation is made right now, we will not know what is the effect of land reforms on the people of Karnataka.

Regarding rural electrification, many Hon'ble Members would be astonished

(SRI M. Y. GHORPADE)

to know that out of the total power produced in this country, 60 to 70 per cent is used by the industries; about 15 per cent of the power is wasted in the process of transmission, and do you know how much goes to the villages? It is seven per cent, half of what is wasted. Only seven per cent of the total power generated! I think this is a tragic matter. If this state of affairs continues, the Sharavathi project will not be sufficient to electrify the villages of this State. If you give me two or three more minutes, I would like to elaborate on this point.....

Mr. SPEAKER.—I wish I could, but I am unable to.

Sri M. Y. GHORPADE.—Because I was moved by the sincere and deep manner in which my friend Sri M. R. Patil spoke about the conditions in the villages. All of us are not worth sitting here if we are not able to satisfy these people in the next ten years at least. If you set apart at least 25 per cent of the total power generated in the State for the villages, then this can be done. It is not Utopia. Madras has done it. Madras has electrified 7,000 to 8,000 villages in the second plan and it proposes to electrify another 8,000 to 10,000 villages in the third plan. By the end of the third plan, all the villages in Madras will have been electrified. There are no less than 1,75,000 wells getting power in the Madras State. In Mysore, the target for the third plan is just under 2,000 villages. At this rate, it will take 20 years for Mysore to do what Madras has done in 5 years. Therefore, this is a matter which cannot be ignored and I am sure, the Government will take suitable decision in this regard.

4-00 P.M.

†ಶ್ರೀಮತಿ ಮುರಾರಿ ಕಮಲ ಎಂ. ಶ್ರೀರಾಮಲು (ಹೊಸಪೇಟೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಯನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗಳು ಸೇರಬಾರದೆಂದು ಹೊಸ ನಿಯಮ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 20, 30 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಜನ ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗಳಿಗೆ

18 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಟೈಪೆಂಡ್ ಕೊಡುತ್ತಿರುವರು. ಈಗ ರೈಲು ಛಾಜರ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರುಗಳು ಹೊಸಪೇಟೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದಲೇ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಪುಮೆನ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲೇ ಓದುವಂತೆ ಹೊಸ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನಾಯ. ಇದರಿಂದ ಈಗ ಓದುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗಳೂ ಸಹ ಓದದೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಟೀಚರ್ಸ್ ಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಈ 20, 30 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಕೂಲು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಬಹಳ ದೂರ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇರುವ ಅಲ್ಪ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಅದರ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲರ್ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳು.—ಮಲ್ಟಿಪ್ಲರ್ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ತುಂಬಾ ಕಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂ.ಎಂ.ಎ.ಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಜೀವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲೂ ಹೆದರಿಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ.—ತುಂಗಭದ್ರಾ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲವತ್ತಾದ ಹೊಲಗಡ್ಡೆಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳೇ. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಡ್ಡೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲರ್ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ. ರೈತರು ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮೋಟಾರು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅವಲ್ಯಾ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಕರೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಡ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಕರೆಂಟ್ ಬರುವ ಹಾಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ಮಾರುವವರಿಂದ ಮಾಮೂಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಯಾರೂ ದರೂ ಮಾಮೂಲಿ ಕೊಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯ ನೋಡಿ, ಅವರನ್ನು ರಾಕಪ್ಪಿ ನಲ್ಲಟ್ಟು ರಕ್ತ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಹೊಡೆದು ಬಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಈ ಮಧ್ಯೆ ಜರುಗಿವೆ. ಪಂಚ ನರೋಧದಿಂದ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಲೂ ರಾಧವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪಾನನರೋಧದಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಕುಡಿಯುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮುಂಚೆ ಒಳ್ಳೆ ತರದ ಸಾರಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆರೆಗೆ ಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುತ್ತಿ

ದ್ದರು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಹಣ ನಷ್ಟ, ಅಲ್ಲದೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯ.

ಹಂಪಸಾಗರದ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಛೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಹಂಪ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕೇಟರಾಗಿ ದರ್ಬಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತನಗೆ ಸರಿಹೋಗದವರ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿರುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ಮಲ್ಟಾ ಪುರ ತಾರೋಳು ಆಫೀಸನ್ನು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಆ ಆಫೀಸನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ತಾರೋಳು ಆಫೀಸು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಪಕ್ಕಿಗಳಿಂದ ಐ. ಶು. ಅರವತ್ತು ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ಬಂದು ತಾರೋಳು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅವರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸಿನ ನೌಕರ್ಯ, ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಣದ ಬರ್ಚು ಇವೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಲ್ಟಾ ಪುರ ತಾರೋಳು ಆಫೀಸನ್ನು ಹಂಪಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ 1962-63ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಅನೇಕ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವಾರು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಟುತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಬಹಳ ಕಾತರನಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆ ಅನೇಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅಂಥಾ ಸಲಹೆಗಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರನ್ನು ಬೈದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ವದವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).— “ಬೈಯುವುದು” ಎನ್ನುವುದು ಅನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಬ್ದ; ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೇ?

Mr. SPEAKER.—“ಬೈಯುವುದು” is not unparliamentary.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಈಗ ಖಿಲ್ವಾಡ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ

ಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದದ್ದು ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದೂ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಅವುಗಳ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾಯಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅಲ್ಲದೇ ನಮಗಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ 1961ನೇ ಜನವರಿಯಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಂಥ ನೌಕರನೃತ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಣ ಹೆಚ್ಚು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಖೋತಾ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಆಗಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇವು ವರೆಗೂ ಏನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ.....

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿನ ಆದಾಯ ಅಥವಾ ರಿಟರ್ನ್ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾವು ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇನ್ ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ರಿಟರ್ನ್ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಬಹಳ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ Government Commercial and Quasi-Commercial Undertakings ಯಾವ ಯಾವುದು ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರಾಧ ಬಂದಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. Mysore Iron and Steel Works; Soap Factory, Sandalwood Factory ಹೀಗೆ 3-4 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಪದೇ ಪದೇ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿ, ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿರ್ಚಾದುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಲಸಲಕ್ಕೂ ರಾಧ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕಿಂತ ಲುಕ್ಸಾನೇ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಬಾಬು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕಾಡುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಆದಾಯ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ)

ಮನು ಹೆಚ್ಚಿನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತೆರದೊಡನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸುಂಕಗಳು, ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇತರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಅವರ ವಸೂಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆ, ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ. ವಸೂಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಎಂಬ ಟೀಕೆಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಿವೆ. ಆಕತಗೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅದು ಸುಮಾರು 3,111 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂತುಗಳು ಬಾಕಿ ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಸೂಲಿಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಈ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶೋಧನೆಮಾಡಿ ಹಣ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೂ ಸಾಲದೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎದಿ ಇಲ್ಲದೇ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ನಾನು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಬಹುಭಾಗ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ರೆಸ್ಟೋರೇಷನ್ ಕೆಲಸ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದು. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಬಡವರು, ಅವರ ಸಂವರದನಾ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟಿದೆ, ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಸುಂಕ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ಸುಂಕ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ನ್ಯೂನ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ, ರಸ್ತೆ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ, ಬಾವಿ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾಡಿಸುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಪಟ್ಟಣದವರು ಹಾಗಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಫೆಸಿನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರು 1,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 1,500 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ದೊಡ್ಡ ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಬಡವರು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಲು ಇಷ್ಟೇಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಚಾರ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಏಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಸಿದರು. ನಿಮ್ಮ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿ ನಿರುತ್ತೇವೆ, ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ನಾನು ಅದೇ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ

ಹೇಳಿದೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಸಲು ಹಣ ಎಲ್ಲ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಆ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತು ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಅಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣ ಸಾಲದು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಕಂದಾಯದ ಪೂರ್ಣ ಹಣವನಾದರೂ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೂ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಬಿದೆ, ಅದು ರೋಡ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನೋಟು ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸರ್ಕಾರ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಜನರು ಒಂದೆರಡು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬರುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಹಣ ಬಂದು ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ನಿರಾಸೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಶಪಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದುದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಏನೇನು ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ನೂರಾರು ಬಸ್ಸುಗಳೂ, ನೂರಾರು ಜನ ನೌಕರರೂ ಇರುವ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಆತುರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಅದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಜನರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ; ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಆಸೆಗೆ ತಿರಾಂಜಲಿಯಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಹೇಳದೆ ಎದಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಕೆಲವು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಕೆಲವರು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಪಜಯವಾಗಿದೆ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಯೆನ್ನುವು

ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪಾನ ನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬಡ ಜನರಿಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. Vested interests, ಎಂದರೆ, ಆಸಕ್ತರಿತಗಳು ಪಡೆಂಭೂತ ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾನ ನಿರೋಧ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. Serious trial has not been given to this experiment ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದಂತೆ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 50ರಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಸಧಕ್ಕೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೈಬಿಡಬೇಕಾದರೆ, ಇದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಪಡಿಸಿ ಮಾಡಿ ಇಡೀ ಬಾರತದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಎಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಡೆದು ಕೊಂಡರೆ ಇದು ಜಯಪ್ರದವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪೊಲೀಸರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ನಡೆದುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಟ್ಟುಹೋಯಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವು ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲ, ಹೆಂಡಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಹಾಗಿದೆ. ನಾನೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಆ ನೀರಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಹೆಂಡ ಕುಟ್ಮಾಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರೋ ಯಾರು ಕಳ್ಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂಥವರು ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ಸೊಸೈಟಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೀರಾ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಂಡದಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ನೀರಾ ಅಲ್ಲ, ಹೆಂಡ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವುಗಳಿಂದ ಬೇಗ ಪ್ರತಿಫಲ ಜನರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಾರಿಯಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ, ಅವಿವಾಧವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹಾರಂಗಿ, ಕಂಬದಕಡ, ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನೂರ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಜರಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಇಂಥಂಥಾ ಕಡೆಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಭೂಪಟವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ತೋರಿಸಿದರು. ಜನರು ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅನೇಕರು ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಆಸೆಯಿಂದ ಕಾದಿದ್ದರು. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಆಸೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ಧಾನವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಣದ ತೊಂದರೆ ಅಡ್ಡ ಬರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಜನರಿಂದ ವಿರೋಧ ಬರುವುದರಿಂದ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಅಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾದರೂ ಈ ಸಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ದೇವಯ್ಯ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ 15 ವರ್ಷಗಳ ಪರ್ಯಂತ ನಡೆಸಲಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ನಗರದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣವು ಇಡೀ ನಂಸಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿನೋಪಾಯಿಲ್ಲದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳ ಜನರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ನಮ್ಮ ನಗರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೈತರಲು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ನಾವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು, ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು ಖಾಲಿ ಬಂದಿಗಳನ್ನು ತರೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ನೀರಿಗಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಅರೆದಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ದೇವಯ್ಯ)

ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತರುವುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನಾ ದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಿತ್ತಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡದಿರುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಸಲ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ನಗರದ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನಾವು ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ತಂದೊಡಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟೇ ತಾಪತ್ರಯವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನದಸ್ಯರೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಾಸನದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿರಬಹುದು. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್ ಎಂದು ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವನ್ನು ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಅಗಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಆಲದ ಮರಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳು ರಸ್ತೆಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆ ಹಿಂದೆ ಮುಗಿದಾಗ 9ನೆಯ ತಾರೀಖು ನಾನು ಹಾಸನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳು ಬಸ್ಸಿಗೆ ತಗುಲಿ ಬಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಕುರ್ಚಿಗಳು, ಈಸಿ ಥೇರ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದುವು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದುವು. ಕುಣಿಗರ್ ಹಾಸನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೂ 10-12 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಮರಗಳೆಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅಪಾಯ ಕರೆ ಸರಿಸಿ ತಿರುಗಿದೆ. ಬಸ್ ಅನಾಹುತ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಕಾರಣ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮರಗಳು ಸುಮಾರು ಹತ್ತಿ ಅಡಿ ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿ ರಸ್ತೆ ತಿರುಗುವ ಕಡೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸೂಕ್ತಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನೋಡಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸೇತುವೆಗಳ ಶಿಲುಪಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು; ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ, ಹಳೆಯ ಸೇತುವೆಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಜಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅನಾಹುತಗಳಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು 10-12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ಅನಡೆಯಿಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸತ್ತರು, ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ

ದಾಖಲಾದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು; ಮೂಳೆ ಮುರಿದು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪುತ್ಲೂರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. 1954 ಮತ್ತು 1955ರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹದಿನೈದು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು. ಆಗ ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮತ್ತು ಒವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಗಬೇಕು, ಎಷ್ಟಾಗಿಬೇಕು, ಹಣ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಹೋದಮೇಲೆ ಎರಡನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಬಹಳ ಅಪಾಯಕರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಂಗಾರಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸ್ಲಮ್ಸ್ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಅವು ರೆವೆನ್ಯೂ ಸ್ಲಮ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 102 ರೆವೆನ್ಯೂ ಪಾಕೆಟ್ಸ್ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ರೆಕಗ್ನೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು 42 ಪಾಕೆಟ್ಸ್ ರೆಕಗ್ನೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 24 ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿವೆ, ಸುಮಾರು 102 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಕ್ರೀಮಿನಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷದ ಸ್ಕ್ರೀಮನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ, ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ವಸೂಲಾಗಿದೆ ಹದಿನೆಂಟು ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಸಹ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶೋಚನೀಯ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಪೊಲೀಸ್ ನಿಬ್ಬಂದಿ, ಜವಾನರು, ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮುಂತಾದ ಅತಿ ಕೆಳದರ್ಜೆಯವರು, ಅಲ್ಪ ವರಮಾನದವರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯವರು ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಪಾಕೆಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ವ್ಯಗ್ರರ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು 5 ವರ್ಷದ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಣವರ್ಷನ್ ಫೈನ್ ಅಲ್ಪ ವಾಸ ಮಾಡುವವರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವಂತೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸ್ಲಮ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಡ ನೌಕರರು ಅವರ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಪಾಕೆಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕಣವರ್ಷನ್ ಫೈನ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಆ ನೌಕರರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಖಾಸಗಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ

ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 1-4-57ರಲ್ಲಿ ಸಾಧರಣ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುಕ್ಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರವೇಷ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಹೊಸ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇದುವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳಗಳು ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲೋಕೇಷನ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅನಾಧರಣೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಈ ಬಡ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಮಾರ್ಲಿಂಗ್‌ಗಳ ವಿಷಯವೂ ಅಷ್ಟೆ. ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಸ್ಮಾರ್ಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ನಮ್ಮ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಸ್ಮಾರ್ಲಿಂಗ್ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಹುಡುಗನಾಗಲೇ ಸ್ಕೂಲು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸ್ಮಾರ್ಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರು ಕೇಳಿದರು. ಆಯಾ ವರ್ಷದ ಸ್ಮಾರ್ಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಆಯಾ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಹುಡುಗನ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಖಾಸಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅದ್ವೈತ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಾಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫೀಜನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನಾಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಸ್ಮಾರ್ಲಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಶೇಕಡ 30ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 90 ಜನ ಬಡವರೇ ಆಗಿರುವಾಗ ನೀವು ಶೇಕಡ 30 ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತೆಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಫೀಜನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಶೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಹುಡುಗರಿಗಾದರೂ ಸ್ಮಾರ್ಲಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಿಷಯ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೇನು ಗೊತ್ತು ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಅದರ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದೊಂದೂ ಸರಿಯಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಡರ್ (ಕ್ಯಾಬಿನ್) ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಂಬಿಯೇ

ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಗಂಟೆಯಿದ್ದರೆ ದಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾಗಿರುತ್ತದೋ

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ನೀವೂ ಒಬ್ಬ ಪಂಚರತ್ನವೇ? ಶ್ರೀ ಕೆ. ದೇವಯ್ಯ.—ಹೌದು, ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೇ ಸಾಟಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದರೂ ಸರಿಪಡಿಸೋವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಸಿಟಿಯಿಂದ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 12 ಜನಕ್ಕೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡದೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ. ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವಸತಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಂದರೆಯೆಂದರೆ ನೀವು ವಿಧಿಸಿರುವ ಟಿಕೆಟ್ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ನ.ಪೈ. ಹನ್ನೊಂದು ನ.ಪೈ. ಹದಿನೇಳು ನ.ಪೈ. ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಆ ಜನರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ದರಗಳನ್ನು 5, 10, 15 ನ. ಪೈ.ಗಳೆಂದು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಿಲೋಮೀಟರುಗಳಿಗೋ, ಮೈಲುಗಳಿಗೋ Round off ಮಾಡಿ, ಸಿಟಿ ಬಸ್‌ಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†Sri D. VENKATARAMIAH (Robertsonpet).—Mr. Speaker, Sir, at the outset, I want to refer to the working of the Department of Publicity and Information of the Government of Mysore. In the Third Five-Year Plan, in the book which has been given to us, the then Chief Minister has written in the forward that the implementation of a plan of this type and magnitude calls for public response and administrative efficiency. To have that public response, the public should know what Government has done. The developmental activities of the Government should be made known to the public. What is it that this Department has done? In one word, if I can say, it is most inefficient and incompetent. I use those words with all the responsibility and at the same time humility which I have at my command. Because, during the last Five-Year Plan period, an amount of 28 lakhs of rupees was set apart for the working of that Department. The House will be surprised to know the amount that the Department has spent. It is six lakhs of rupees. Twenty-two lakhs have lapsed to Government. Who is at fault? The figures are perfectly correct. Why is this inefficiency allowed to continue? Let us

(SRI D. VENKATARAMIYA)

at the same time compare the working of this Department with any other Department in the journalistic field. Have we not eminent journalists in India and in Mysore? Are there not competent and efficient men to administer this Department? Why should that lapse take place? Had not that come to the notice of the Government? Could they not have rectified it even if it had not been brought to the notice of the Government? On the other hand, I find on page 413 of this book what departmental publications were brought out during this period. An attractive brochure dealing with the work and progress of the Department in connection with the World Agricultural Exhibition at Delhi—that is the work that this Department has done. Apart from that booklet, the other publications are about the Social Welfare Department and the Excise Department. These are the books published by this Department. The only concrete thing done by this Department is the clicking of photographs of eminent men including Ministers. When this is a State publication, which is very important, I cannot understand why sufficient attention has not been bestowed on its publication. I hope that at least now Government will take immediate steps to rectify the mistakes that have crept in there.

Another important thing that I want to bring to the notice of the House is that K.C.F. is the fourth important city in the Mysore State apart from Bangalore, Mysore and Hubli. We have got electe drepresentatives to the Parliament, to the State Legislature, to Taluk Boards, to Municipalities and to Village Panchayats, but what is it that is existing in K.G.F.? We have got a Sanitary Board of which Six members are Government officers and nine are nominated by Government. There is no elected element in this Board. There is the Mining Act of 1906, many provisions of which have been found to be null and void by the High Court. On the basis of that Act some rules have been framed and this Sanitary Board is existing. For the last eight years people are being

nominated to this Board 6 Government Officers and nine nominated members. There is an income of Rs. 7 lakhs. In this democratic age this civic bodys having a revenue of rupees seven lakh is not having any elected members! Is this democracy? In the whole of Mysore State there is no place where there is such a civic body as the K.G.F. Sanitary Board. I would request the Chief Minister, the Finance Minister and others who are here to look into this matter. This matter has been brought to their notice with a request that immediate steps should be taken to have an elected body. About 4 years ago there was even Satyagraha regarding this and the then Minister for Local Self-Government Sri T. Subramanya went to the spot and told the local people that a piece of legislation would be passed within a period of 6 months to have an elected body. Those six months have elapsed and also years have passed, but nothing has come out. In the year 1959 a Bill was drafted which was introduced in this House, but God knows why that was not put up for consideration and passed. This is a matter which is agitating the minds of the public of K.G.F. area. Even during the period of the last elections wherever one went, to whichever party he belonged, the question put to the candidate by the voter was: "Are you going to get an elected body for us?" This is what every voter was asking. Even as far back as April 1st, a nominated body was formed for this area. So I would request Government to take up this matter immediately and see that the Bill which was introduced in this House in 1959 is passed immediately.

Another important matter is that questions have been put about handing over the management of the K.G.F. to the Central Government. The third Five-Year Plan of our State was published on the 23rd August 1961, but by that time agreement had already been arrived at for handing over the K.G.F. Mines to the Central Government. But the position that is existing today is different from the position existing in August 1961 because six new gold mines have been discovered

since. This is the point which Government should bear in mind while assessing the amount of compensation to be claimed from the Centre when the undertakings are taken over by the Centre.

When the present Chief Minister had gone to K.G.F. about a month back a request was made to him to see that a large portion of the compensation for K.G.F. was spent in the K.G.F. area alone because in this area the people are poor to the core and there is a lot of unemployment. There was a time when we were boasting, of two things, namely, the great engineer statesman Sir M. Visvesvaraya, and secondly the Kolar Gold Mines. The great engineer statesman is dead and gone and the Kolar Gold Mines are going.

Then, Sir, in the whole of India we have got the deepest of gold mines in K.G.F. and still we do not have a mining and metallurgical college there. Representations are being made since a number of years. The previous Government was pleased to give one mining school. When the Chief Minister had come there last time a memorandum was given to him to upgrade this school into a mining and metallurgical college. I request that steps may be taken immediately to upgrade this school into a full-fledged mining and metallurgical college.

Promises were made for the establishment of two industrial estates in Kolar District. Land has been given. Still I do not know what is the difficulty in establishing an industrial estate there. Immediate steps should be taken to set up an industrial estate there.

One other very important matter to be taken note of by the Home Minister is that from the 1st of May 1962 the law and order position in K.G.F. area is not good. To whatever party one may belong, it does not make a difference. Stray stabbing, looting and arson are going on and if sufficient precautions are not taken immediately this may lead to something else. So I request Government to take immediate preventive measures so that graver offences may not take place.

The other point that I want to mention is about the need for the establishment of a District Judge's Court for our district. Every district must have a District Judge. This point was discussed in the previous Assembly also. Persons who are committed to sessions are continuing in prison for the last $1\frac{1}{2}$ years. As every one knows, many of them may be acquitted, but still they have to continue in prison for $1\frac{1}{2}$ years. So I request that immediate steps should be taken to have a District Judge's court for K.G.F.

Then, Sir, generally we find almost in every place courts are located in Government buildings, but curiously enough in K.G.F. area the civil court is located in a rented building for which house rent control proceedings are going on in another civil court. So far as the criminal court is concerned, it is being held in the T.B. Three fourths of the T.B. are occupied by the court and only one room is set apart for the T.B. This is very inconvenient to passengers. Estimates have been prepared for the construction of a court about 8 or 9 years back, but I do not know why the building has not been constructed as yet. The matter should be taken up immediately.

In the old Mysore area sandalwood tree is the monopoly of Government, but in the new Mysore area sandalwood tree is not the monopoly of Government. Why should such an anomaly exist? Either make it a monopoly for the whole of the State or do not have a monopoly only in old Mysore and remove this restriction. I wish this matter goes before the High Court because this is a discrimination and an anomaly that is existing and should be immediately removed. As a matter of fact, everyone is aware that there are not big projects, no big rivers and no big tanks in Kolar District. We are entirely dependent upon God and rain and nothing else. So, sufficient attention should be paid to provide large funds for sinking wells.

5-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹುಣಸೀನರಸೀಪುರ).—
ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ
೧೯೬೨-೬೩ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಒಂದು ಉಪಾಪೋಷೆಯ ಅಂದಾಜು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ೩೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಬಡ್ಡಿಯು. ಈ ಸಾರಿ ಖೋತಾ ಬಡ್ಡಿಯ ಅಗುತ್ತದೆ, ಬರ್ಚುಮೆಟ್ಟುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಾಗ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಐಟಮ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಒರಿಸ್ಸಾ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲದ 18-20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬಂದಂಥ ಕೇವಲ ಒಂದು ಕೇಳಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ವರ್ಷ ಬರ್ಚುಮೆಟ್ಟು ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು 322 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಖೋತಾ ಬಡ್ಡಿಯ ಅಗುತ್ತದೆ, ತಪ್ಪಿನಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಲೇಕೋಟನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಡಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು ಅದಾಯ ಬಾರದ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೆ ಕೈಬಿಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದಾಯ ಬಾರದ ಇರತಕ್ಕ ಸಿವಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜಿಟಿವ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ೧೯೬೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತರತಕ್ಕನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ ದುರ್ವ್ಯಯ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ದುರ್ವ್ಯಯ ಆಗಿರುವುದು 1962ನೇ ಇಸವಿಯ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಾನೆಲ್‌ನ ಪ್ಲಾನ್ ಡಿಜೈನ್ ಸೆಂಟರ್ ವಾಟರ್‌ಶಪರ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದು ವಿನೇನೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಆಮೇಲೆ ಸೆಂಟರ್ ವಾಟರ್‌ಶಪರ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನಿಗದಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗಿದೆ. ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚುಮೆಟ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದುಡ್ಡನ್ನು ಮಿತಿಮೀರಿದಂತೆ ಬರ್ಚುಮೆಟ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನೂಕು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ಕಡಮೆ. ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಸುಮಾರು 22-23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆರೆಗಳು ಎಲ್ಲೋ ನಾರಾಯ್ಣ ಇವೆ. ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಬರ್ಚುಮೆಟ್ಟು ಹಾಸಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು ಎಂದರೆ ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಬಾರದ ಇರತಕ್ಕ ಇಂಥ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮವಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಸೀಡ್ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಫಾರಮ್ಸ್ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮೆಟ್ಟು ಸೀಡ್ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಫಾರಮ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೂ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಸೀಡ್ ಫಾರಮ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಿಂದ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿ ಸೀಡ್ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಫಾರಮ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಫೇಲ್ ಆಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಫಾರಮ್‌ಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಬರ್ಚುಮೆಟ್ಟು ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಬರ್ಚುಮೆಟ್ಟುಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್‌ನೇ ಮಾಡಲ, ಒಂದು ಘನತೆ ಗೌರವ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು

ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿದ್ದ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮಾಡಿದಂಥ ಆಧಾರನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತನ ದಿವಸ ಹಾರಂಗಿ, ಕಂಬದಕಡ ಮತ್ತು ಗೊರೂರು (ಹೇಮಾವತಿ) ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಕೀರ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಳ್ಳಿಮೈಸೂರು ಹೋಬಳಿ ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆನೇಕ ಸಾರಿ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾಸಗಿ ಮುಖಂಡರು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಳ್ಳಿಮೈಸೂರು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ 10,500 ಎಕರೆ ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಲ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೆಡಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಸರ್ವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆರ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. 200-300 ರೂಪಾಯಿ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಸಂಬಳಕೊಟ್ಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3000 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆಲಿ ಔಷಧಿಗೆ ಕೂಡ ತಕ್ಕ ಹಣ ಮಾತ್ರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 200-300 ರೂಪಾಯಿ 2,000 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಿಗೆ ಕೇವಲ 200 ರೂಪಾಯಿ ಔಷಧಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆ ಡಾಕ್ಟರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಏನು? ಅನೇಕ ಹೈಮೇಡ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅಥವಾ ಅಸ್ವತ್ಯಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು ಉತ್ತಮ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಅಸ್ವತ್ಯಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಔಷಧಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾದರೂ ಏನು? ಏಕೆ ಅಂಥ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಔಷಧಿ ಸೌಲಭ್ಯಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡರು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದರು, ಈ ಪೊಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ದೇಶದಬೊಕ್ಕಸ ಪರಾ ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡು ತಿದ್ದಿ ಬೊಕೆಗೆ ಲಂಚ ತೀರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪೊಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲ ಆಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸಂಚರಿಸುವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ

ಪಾಲಿಸಿ, ನಾವು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುಖಂಡರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ಹುಟ್ಟು ಮೂಗು ಕೊಯ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಅರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿಗೂ ಧಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಾದರೆ ಮಾಡಿ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ತಾವು ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಓದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ, ಮುಖಂಡರು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ, ತಾವೇ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಓದಿ ನೋಡಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಅಡಕಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ತಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಂದಿತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ. ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ.

ರೋಡ್ ಹ್ಯಾನ್ಡ್‌ಪೋಸ್ಟ್ ವಿಷಯವಂತೂ ಈ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ತೊಲಸಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪದೇ ಪದೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಹೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಉದ್ದಮೆಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಷ್ಟ, ಜನಗಳಿಗೂ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ದಿವಾಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ (ತುಮಕೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ 1962-63ನೇ ಸಾಲಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲದೇನೆ. ಈಗ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬರೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸ ಬರಿದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಹಂಚಿಕೊಂಡು, ಜನರ ಕಷ್ಟನುಖ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆರಿತುಕೊಂಡು ಜನರ ಹಿತಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಅನ್ಯಾಯ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಾದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಾಗಲೀ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಾಗಲೀ ಯಾರೇ ಆದರೂ ತಪ್ಪನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ)

ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ತಕಾವಿ ರೋನು, ರ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮೆಂಟ್ ರೋನು, ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆರ್ ರೋನು ಇವುಗಳಿಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಒಪ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲ ಮುಗಿದು ಮಳೆ ಕಾಲ ಪೂರು ಆಗುವಾಗ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಾವಿ ಕುಸಿದು ನೀವು ಕೊಡುವ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಾವಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾವಿಗಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಲ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತನಿಗೆ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಲಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೀರಿ. ಅದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರ. ಎರಡು ನಿಕ್ಷೇರೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ ಕೊಡ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರದ ಮೊದಲನೇ ಹಂತವನ್ನು ನೀವು ಮುಟ್ಟಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಹೀರೋಡ್ವಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು. ಹರಿಜನರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೂ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಲಾರದು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ ದಂತಹ ಆ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಕಬಲ್ಲರು? ಹೇಗೆ ಓದಿಸಬಲ್ಲರು? ಮನೆಇದ್ದರೆ ತಾನೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು, ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು? ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಂದೆ ಯೂ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇಕಾದ ಜಮಾನುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಐವತ್ತು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನು ಮಾಡಬೇಕು, ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು

ಇವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಬರಿಯ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಾಡು. ಹೆಚ್ಚು ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಂಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯದು ತುಮಕೂರು. ಸೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಜನ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಈ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆದು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ (ಪಾಳ್ಯ).—ಬಳ್ಳಾರಿಯವರು ನಮಗೆ ಕೊಡಿ ಎಲೆದು ಕೇಳುತ್ತಾಣೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ.—ತೀರ್ಮಾನ ಸೆಕರೆಟರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು.

ಇನ್ನು ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಚಾರ. ಅನೇಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಲೇಡಿಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ತುಮಕೂರಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಲದೆ ಈಗ ಸುಮಾರು 40 ಬೆಡ್‌ಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಡಾಕ್ಟರುಗಳೂ ನರ್ಸ್‌ಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಪುರಂಭಮಾಡಿ ಐವಾರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. Out-patient ರೂಮನ್ನು ಕೂಡ ದಾನಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯ ವನ್ನೊದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮುಂಚೆಯಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೋಗಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಡ್ಡುವುದಕ್ಕೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಅನನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನವಿ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರ 40 ರಷ್ಟು ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಜನ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಹಣವನ್ನು ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಇಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೋಟಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೇತುವೆ, ರಸ್ತೆ, ಇಂಥ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಜನರ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕದೆ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಸೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ಮಿಕ್ಕ 40 ರಷ್ಟು ಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಚಾವಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೇನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಫೀಜು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ,

ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗೆ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಜೈವನ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸಹೋದರರು ತುಮಕೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಉಮೇದುವಾರಿ ಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಕಾರಿನ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಕಾರನ್ನು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಆನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತು ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಮಾತು. ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಆ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೇವೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಅದುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಾವೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಲಕ್ಷಾಧೀಶರೂ ಅವರ ಸೇವೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಮಂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಓಟು ಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಒಬ್ಬರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರಾದರೆ ಇದನ್ನು ಕೋರ್ಟು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಓಟು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have heard. She has not said that lakhs of rupees have been spent. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ.—ಲಕ್ಷಾಧೀಶ ರಾಗಿರುವಂತವರೂ ಬಂದು ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅನುಕೂಲ ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

5-30 P.M.

Sri L. B. BIRJE.—spoke in Marathi (Some Hon'ble Members were been crossing the floor).

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Members may please note that they should not cross between the Speaker and the Member speaking.

[Sri L. B. Birje spoke in Marathi].

Sri B. D. JATTI.—If the Hon'ble Member will yield for a minute.

(He continued in Marathi)

Sri L. B. BIRJE.—(In Marathi).

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ (ಮಾಗಡಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಆಯವ್ಯಯದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವಾಗ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಹಣವೆಷ್ಟು; ಅದ ರಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿಫಲವೇನು, ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಲೋಪದೋಷಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮ

ರ್ಶಿಸಿ, ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಮುಂದಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.

ಮೈಸೂರಿನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯು ಖೋತಾ ಪಟ್ಟಿಯಾದರೂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯದ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆಂದರು. ಇದರಿಂದ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವಾಗ, ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಕೆಲವು ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಉಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ರಚಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರವಾದ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಬಂಡವಾಳವಾದ ವಿಷಯ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಂಚಾಯತ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಆಗ ಬೇಕಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ order of priority ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಆಗಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. 'ಹುಚ್ಚರ ಮದುವೆಯಿಲ್ಲ ಉಂಡವನೇ ಬಾಣ' ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕಿಚಿತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. "ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿದ್ದವನು ಬದುಕಿದ" ಎನ್ನುವಂತೆ ಯಾರು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಕೆಲಸಗಳು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಡೆದವೆಯೆನ್ನಬಹುದು.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹರಿಜನರು-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವೆಲ್ಲಾ ದಳ್ಳಾಳಗಳ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಪಾಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಗಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಬಾಡಿಗೆಗಾಗಿ ತಂದ ಗಾಡಿ ಮತ್ತು ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹಣ ಕೊಡು ಕೊಂಡಿರುವುದು, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಕೊಂಡಿರುವುದೂ ಉಂಟು ನಮ್ಮ ಪರಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಾಸ್‌ಪತ್ರವಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಾಗಿಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಿಟಕಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ ಗಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹೆಂಚು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಕಟ್ಟದೆ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳೂ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ)

ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಭಾಕರರವರಿಗೂ ಇದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎತ್ತು ಗಾಡಿಗೆಂದು ಹರಿಜನನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಆ ಎತ್ತು ಗಾಡಿ ಸಮೇತ ಅವನ್ನು ಯಾರು ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿದನೋ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಜೀತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ನಡೆದಿದೆ.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೇಳಿಗೇ ಹಳ್ಳಿ ಬೋಲಿಗಳಿಗೆ ಚನ್ನ ಬೈರಪ್ಪನವಾಳು ಮತ್ತು ಹುಲಿಕಟ್ಟೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹಂಚಿದ ಎತ್ತುಗಳು ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀತಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಊರಿನವರೇ ಅಲ್ಲದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀತಮಾಡುವವನಿಗೆ ಎತ್ತಿನ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ; ಸೈಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮನೆ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಹುಣಸೂರಿ ನಿಂದ ತಂದ ಉತ್ತಮ ತರಹ ತರಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ರಾಭಕ್ಕವಾರಿ ಕೆಲವನ್ನು ಹಬ್ಬೂರಿಗೂ, ಕಾನಕಾನಹಳ್ಳಿಗೂ ಸಾಗಿಸಿ ಕೆಲವನ್ನು ಹುಲಿಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಕಡೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಆಲ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ ತರಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹುಣಸೂರಿನ ರಸೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿರುವ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಧಮರ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿಂತಿರುವ ಮನೆಗಳನ್ನು ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಇದುವರೆಗೂ ಕೈಗೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದಲೇ ಬೇರೆ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ರೈತ ಮುಂದುವರಿಯಲಾರ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಇಂತಹ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕೃಷಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ರೈತಬಾಂಧವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ “ಕಂಡವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾವಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ಆಳ ನೋಡಿದರು” ಎಂಬಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರನ್ನು ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದು ಬಂದಿತೆವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬೆಳಗುಂಬ, ಬಗಿನಗೆರೆ ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಂಭಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕೃಷಿಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಒಂದೊಂದು ಸಂಘಕ್ಕೆ ನುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಈಗ ಅವೆಲ್ಲಾ ಪಾಳು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪದೇ ಪದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ತಾವು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕೊಂಬೆವೆ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ

ಹೊರಟಂತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದು ಬಂದಿತೆವಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾಧುವಾದುದೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈಗ ನೇರಳೇಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡೊಕ್ಕಲು ಸಂಘವೆಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಅವರವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹಣ ಮಾತ್ರ 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿ ಈಗ ಅದು ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಪಾಲಾಗಿದೆ. ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರ ಕೃಷಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೊದಲು ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ಜವಾನರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುವ ಸಂಬಳವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಎಷ್ಟೆ ವಸತಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಊಟ ವ್ಯಗೃಹೀತಿಯಾಗಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದಮೇಲೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 70-80 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕೆಲವೆಡೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಚಾವಡಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವನ್ನು ಗ್ರಾಮದವರೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಅಂದಾನಯ್ಯ ಅವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಯಾವ ಇತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ರಸ್ತೆ, ನ್ಯಾಯ, ಬಾವಿ-ಈ ಮೂರು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ, ಅವನ್ನು ಬಂದಿತೆವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಈಚೆಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ 6 ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಕಠಿಣವಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದು ನರ್ಸರಿ ನ್ಯಾಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಳೆದ ಕೂಡಲೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕಠಿಣವಾದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ದೂರದಿಂದಲೇ ಅವರು ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಧ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ತೀರ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಇಣಕುತರನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಪ್ಪೊಬ್ಬ ಇಣಕುತರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಇಣಕುತರ ಮುಖವನ್ನೇ ಕಾಣದಿರತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಬಾಗಿಲನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಆದರೂ ಸಂಬಳವನ್ನೇ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಳಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಇಬ್ಬರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇಣಕುತರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜುಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ತರ್ಕಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕಿವಿ ಕಿವುಡು ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರುಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯರಿದ್ದರೆ ಔಷಧಿಗಳಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯವು ದೊರೆಯದೆ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವರೂ, ದಯಾಪರರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿರುವುದಿಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೇಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ನಿಪುಣರಾದ ಆಯುರ್ವೇದ, ಹೋಮಿಯೋಪತಿ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಪಂಡಿತರುಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 50 ಮೈಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಸಾಲದು. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆ ಅಗಬೇಕು, ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಹಣ ವ್ಯಗೀರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು ಬಹಳ

ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕನಬಾಹೋಬಳಿ ಹಲಸಬೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲ್ ಶ್ರೀ ಕಾಡೇಗೌಡ ಎಂಬವರು ಸುಮಾರು 130 ಎಕರೆದೇಯುಗುಣ, ಸುಮಾರು 140 ಫಲಬದ್ಧವಿದ್ದ ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳು, ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟು ಸಾವಿರ ಸರ್ವಸಸಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸದರಿ ರೈತನ ಕಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಗುಂಡನ್ನು ಬಾವಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಹೊರಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗಹಾಕಿ ಐದಾರು ಕುರಿಗಳನ್ನೂ ಸುಮಾರು 150 ಮಾವಿನ ಹಲಗೆಗಳನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ದೂರ ಸ್ಥಿತರೂ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರ ಮಾತಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇಣಕುತರ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಟೇಲ್ ಶ್ರೀ ಕಾಡೇಗೌಡರ ಕೈಕಾಲಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸದರಿ ಪಟೇಲನು ಈಗ ತನ್ನ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಹೋಗಲು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶೀಮಾ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಅರಿತುನುರಿತುವವರು. ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಅನುಭವಸ್ಥರು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಇವರು ಭೇಟಿಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಾದರೂ ಇವರು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಸಂಚಾರಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಹಾರ, ಮತ್ತು ಭೋಜನಕೂಟಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕೊಡದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಅವರ ಆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಸಾಧನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ, ಜನಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಇವರು ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and meet tomorrow at 8-30 in the morning.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 7th July 1962.